

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 506

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 21 iunie 2019

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
LEGI ȘI DECRETE				
115.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție	2-3		
515.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție	3		
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 700 din 15 noiembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, ale ordonanței de urgență în ansamblul său, ale art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă	4-9			
		Decizia nr. 32 din 17 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1 alin. (3), art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 8 alin. (1) și (5) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său	10-14	
ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI				
		71.	— Ordin pentru modificarea și completarea Regulilor comerciale privind colectarea, agregarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 93/2018	15
ACTE ALE ORDINULUI ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI, MOAȘELOR ȘI ASISTENȚILOR MEDICALI DIN ROMÂNIA				
		7.	— Hotărâre pentru abrogarea Hotărârii Consiliului național al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 10/2010 privind aprobarea Programului național de pregătire a infirmierelor	16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1 din 30 ianuarie 2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 1 februarie 2019, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul unic, înainte de punctul 1 se introduc două noi puncte, cu următorul cuprins:

„— **La articolul 3, după litera k) se introduce o nouă literă, litera l), cu următorul cuprins:**

«l) *fermă de reproducție bunici* — fermă de reproducție care deține doar animale de reproducție de rasă pură așa cum sunt acestea definite la lit. b).»

— **La articolul 4 alineatul (1), literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

«a) persoanelor juridice și/sau persoanelor fizice autorizate, denumite în continuare *PFA*, și/sau întreprinderilor familiale, denumite în continuare *IF*, și/sau întreprinderilor individuale, denumite în continuare *II*, care dețin exploatații cu aviz/înregistrate/autorizate sanitar-veterinar, până la data înregistrării în program, și care desfășoară activități de reproducție sau reproducție, creștere și îngrijire ori numai îngrijire;

b) persoanelor juridice și/sau *PFA* și/sau *IF* și/sau *II* care desfășoară activități de reproducție sau reproducție, creștere și îngrijire și dețin exploatații de reproducție aflate în conservare la data înregistrării în program;»”.

2. La articolul unic, după punctul 2 se introduce un nou punct, punctul 2¹, cu următorul cuprins:

„**2¹. La articolul 5, după litera b) se introduc două noi litere, literele c) și d), cu următorul cuprins:**

«c) ferme de reproducție bunici cu o capacitate cuprinsă între 400 și 1.200 de locuri de cazare, care să nu depășească cu mai mult de 10% necesarul anual de scrofițe de înlocuire al fermei beneficiare. Accesarea programului pentru realizarea fermelor de reproducție bunici se poate face doar de către beneficiarii care dețin ferme de reproducție suine;

d) ferme de reproducție bunici cu o capacitate de minimum 20 de capete pentru rasele aflate în conservare sau în pericol de abandon.»”

3. La articolul unic punctul 9, alineatul (3) al articolului 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) După verificare, direcțiile pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București aprobă suma necesară realizării investiției.”

4. La articolul unic punctul 10, alineatele (4) și (5) ale articolului 12 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(4) Pentru realizarea investițiilor finanțate prin Programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție se poate acorda sprijin în patru tranșe egale, începând cu data încheierii contractului de finanțare.

(5) Acordarea tranșelor se realizează prin virarea sumelor într-un cont disponibil din care pot fi efectuate doar două tipuri de operațiuni:

a) plăți reprezentând contravaloarea bunurilor, serviciilor, lucrărilor efectuate/livrate, doar după recepția bunurilor, serviciilor, lucrărilor, dovedite cu documente care atestă obligația de plată;

b) instrumente de garantare a plății, la dispoziția furnizorului de bunuri, servicii sau lucrări, respectiv scrisori de garanție bancară pentru acțiunile realizate pe plan intern și acreditive în cazul furnizorilor externi de bunuri și servicii.”

5. La articolul unic, după punctul 10 se introduce un nou punct, punctul 10¹, cu următorul cuprins:

„**10¹. La articolul 12, după alineatul (5) se introduc trei noi alineate, alineatele (6)–(8), cu următorul cuprins:**

«(6) Pentru acordarea tranșelor următoare, beneficiarul trebuie să facă dovada că a efectuat plățile prevăzute la alin. (5) lit. a) și/sau să prezinte dovada emiterii documentelor prevăzute la alin. (5) lit. b).

(7) Stingerea obligațiilor între furnizori și beneficiar pentru operațiunile prevăzute la alin. (5) lit. a) se face prin închiderea documentelor bancare menționate, beneficiarul programului având obligația să prezinte documentele justificative înainte de acordarea celei de-a patra tranșe.

(8) Procedura privind modul de derulare și decontare a tranșelor se va stabili prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.»”

6. La articolul unic, punctul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**11. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:**

«Art. 13. — (1) Pentru încheierea contractului de finanțare, beneficiarii trebuie să depună următoarele documente aferente investiției:

a) autorizația de construcție, cu excepția beneficiarilor prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. b) care trebuie să facă dovada proprietății pentru exploatarea aflată în conservare;

b) studiu geotehnic;

c) aviz sanitar-veterinar;

d) aviz de mediu;

e) aviz emis de direcția de sănătate publică județeană;

f) declarație pe propria răspundere că nu au accesat sprijin simultan prin PNDR 2014—2020 pentru aceleași măsuri reglementate de prezenta lege, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 2;

g) devizul de lucrări estimate.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) lit. a) și b) fermele de reproducție bunici prevăzute la art. 5 lit. d).»

7. **La articolul unic, punctul 12 se abrogă.**

8. **La articolul unic, punctul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„13. **La articolul 14, alineatul (1) se abrogă.**»

9. **La articolul unic, după punctul 13 se introduce un nou punct, punctul 13¹, cu următorul cuprins:**

„13¹. **La articolul 14, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:**

«(3) În termen de 3 zile de la încasarea tranșei prevăzute la art. 12 alin. (4), beneficiarii ajutorului de stat marchează investiția cu o placă indicator de dimensiuni minime de 150 cm lungime și 200 cm lățime, confecționată din material rezistent, amplasată într-un loc în care este ușor vizibilă, pe care se inscripționează „Investiție beneficiară a «Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție», conform cererii numărul ....., de la Direcția pentru Agricultură a Județului ...../Municipiului București”.»

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CARMEN-ILEANA MIHĂLCESCU

PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 19 iunie 2019.

Nr. 115.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 iunie 2019.

Nr. 515.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 700**

din 15 noiembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, ale ordonanței de urgență în ansamblul său, ale art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Adrian Gheorghe Tabora în Dosarul nr. 1.374/111/2015 al Curții de Apel Oradea — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 239D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 516D/2017, nr. 551D/2017, nr. 1.043D/2017, nr. 1.159D/2017, nr. 1.432D/2017 și nr. 1.569D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483, art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, art. 39 alin. (2) și art. 39 alin. (2) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepții ridicate de Gheorghe Vasile Cornel Ilie în Dosarul nr. 15.229/301/2015/a2 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă, Alexandru Firicel în Dosarul nr. 37.462/3/2016/a1.1 al Tribunalului București — Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal, Liliana Teodoriu în Dosarul nr. 3.181/193/2017/a1 al Judecătoriei Botoșani, Gheorghe Vasile Cornel Ilie și Mariana Basarab în dosarele nr. 1.872/3/2017/a1 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și nr. 3.377/301/2015/a2 al Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, respectiv în Dosarul nr. 2.130/3/2017/a1 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra faptului că la Dosarul nr. 551D/2017 partea Direcția Generală de Poliție a Municipiului

București a depus note scrise prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 516D/2017, nr. 551D/2017, nr. 1.043D/2017, nr. 1.159D/2017, nr. 1.432D/2017 și nr. 1.569D/2017 la Dosarul nr. 239D/2017, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că instanța constituțională s-a mai pronunțat asupra aspectelor invocate în prezentele cauze și nu există temeuri pentru schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 12 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.374/111/2015, **Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

9. Prin Încheierea din 6 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 15.229/301/2015/a2, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

10. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 37.462/3/2016/a1.1, **Tribunalul București — Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

11. Prin Încheierea din 15 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.181/193/2017/a1, **Judecătoria Botoșani a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a**

dispozițiilor art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

12. Prin Încheierea din 24 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.872/3/2017/a1, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (2) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

13. Prin Decizia nr. 162 din 24 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.377/301/2015/a2, **Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 din Codul de procedură civilă și ale art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

14. Prin Încheierea din 11 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.130/3/2017/a1, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (2) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

15. Excepțiile au fost invocate de Adrian Gheorghe Tabora, Gheorghe Vasile Cornel Ilie, Mariana Basarab, Alexandru Firicel și Liliana Teodoriu în cauze având ca obiect soluționarea cererilor de reexaminare a taxei judiciare de timbru, a recursului formulat împotriva încheierilor prin care au fost soluționate cereri de reexaminare a taxei judiciare de timbru sau soluționarea apelurilor formulate împotriva unei sentințe civile prin care a fost anulată ca netimbrată acțiunea prin care s-a constatat nulitatea absolută a unor tranzacții imobiliare.

16. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 sunt neconstituționale, întrucât sunt imprezibile prin faptul că nu stabilesc nici calitatea în care acționează instanța investită și nici regulile de judecată ce ar trebui respectate de către judecător în soluționarea cererii de reexaminare. De asemenea, nu este înscrisă nicio obligație a instanței de judecată de a respecta principiul legalității sau procedura de judecată înscrisă în Codul de procedură civilă și nici nu este cuprinsă o obligație a instanței de judecată de a comunica autorului cererii de reexaminare încheierea definitivă. Impun formularea unei cereri de reexaminare în ceea ce privește modul de stabilire a taxei judiciare de timbru și nu permit formularea unui apel în acest sens. Sintagma „încheiere definitivă” din cuprinsul art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 este neconstituțională, întrucât încalcă accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și dublul grad de jurisdicție.

17. De asemenea, dispozițiile legale criticate nu garantează un control efectiv asupra legalității modului de stabilire a taxei datorate. Astfel, cererea de reexaminare se soluționează fără publicitate, în camera de consiliu și fără citarea părților și nu se prevede că se comunică încheierea de ședință definitivă părților. Dispozițiile legale criticate încalcă accesul liber la justiție, deoarece interzic controlul judecătoresc al hotărârilor cu privire la „compatibilitatea completului de judecată, al soluționării înscrisului în fals și al nesoluționării motivate a tuturor capetelor de cerere cu încălcarea art. 397 din Codul de procedură civilă”.

18. Totodată, este încălcat și dreptul de proprietate privată prin faptul că alin. (3) al art. 39 din ordonanța de urgență nu reglementează cu privire la dobânda legală corespunzătoare timpului cât suma respectivă a fost gestionată de Trezoreria Statului în mod nejustificat.

19. În ceea ce privește ordonanța de urgență în ansamblul său, se arată, în esență, că prin adoptarea actului normativ s-a reglementat în domeniul legilor organice, respectiv au fost adoptate norme ce țin de organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești, instituirea termenelor procedurale speciale derogatorii sau a unor căi de atac, iar prima Cameră sesizată trebuia să fie Camera Deputaților „ca și cameră decizională”, și nu Senatul. Având în vedere procedura de adoptare neconformă cu Constituția, solicită declararea ordonanței de urgență în integralitatea sa ca fiind neconstituțională. Reglementarea printr-o ordonanță de urgență a unei proceduri de judecată ce se desfășoară în fața unei instanțe de judecată de contencios administrativ încalcă principiul separației puterilor în stat, precum și prevederile art. 73 alin. (3) lit. k), art. 115 alin. (6) și ale art. 126 alin. (2) din Constituție.

20. Dispozițiile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt criticate din perspectiva faptului că nu poate fi formulată calea de atac a recursului împotriva încheierii de respingere a cererii de reexaminare.

21. **Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, Tribunalul București — Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul București — Secția a III-a civilă, Tribunalul București — Secția a V-a civilă și Judecătoria Botoșani** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

22. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

23. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

24. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

25. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

26. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

27. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din actele de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru și ordonanța de urgență în ansamblul său,

precum și art. 483 din Codul de procedură civilă. În realitate, având în vedere motivarea excepției de neconstituționalitate, precum și cadrul procesual al invocării acesteia, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate dispozițiile art. 483 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său. De asemenea, Curtea observă că, potrivit art. XVIII alin. (1) din Legea nr. 2/2013, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă se aplică proceselor pornite începând cu data de 1 ianuarie 2019. Având în vedere că în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă procesele au fost începute anterior acestei date, Curtea reține că se aplică dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013.

28. Prin urmare, obiect al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare, și ale ordonanței de urgență în ansamblul său, ale art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins:

— Art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă: *„Hotărârile date în apel, cele date, potrivit legii, fără drept de apel, precum și alte hotărâri în cazurile expres prevăzute de lege sunt supuse recursului.”*

— Art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013: *„În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 94 pct. 1 lit. a)—i) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv. De asemenea, în aceste procese nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.”*

29. Prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma *„precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”* cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 este neconstituțională.

— Art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013: *„(1) Împotriva modului de stabilire a taxei judiciare de timbru, reclamantul poate face cerere de reexaminare, la aceeași instanță, în termen de 3 zile de la data comunicării taxei*

datorate. Cererea de reexaminare este scutită de la plata taxei judiciare de timbru.

(2) *Cererea se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, fără citarea părților, prin încheiere definitivă. Dispozițiile art. 200 alin. (2) teza I din Codul de procedură civilă rămân aplicabile în ceea ce privește complinirea celorlalte lipsuri ale cererii de chemare în judecată. Instanța va proceda la comunicarea cererii de chemare în judecată, în condițiile art. 201 alin. (1) din Codul de procedură civilă, numai după soluționarea cererii de reexaminare.*

(3) *În cazul admiterii integrale sau parțiale a cererii de reexaminare, instanța va dispune restituirea taxei de timbru total ori, după caz, proporțional cu reducerea sumei contestate.*

(4) *În cazul taxelor datorate pentru cereri adresate Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, soluționarea cererii de reexaminare este de competența Judecătoriei Sectorului 5 București.”*

30. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3), (4) și (5) privind valorile supreme ale statului de drept, principiul separației și echilibrului puterilor în stat, obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 5 privind cetățenia, art. 15 privind universalitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 19 privind extrădarea și expulzarea, art. 20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății, art. 35 privind dreptul la un mediu sănătos, art. 40 privind dreptul de asociere, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 46 privind dreptul la moștenire, art. 47 privind nivelul de trai, art. 50 privind protecția persoanelor cu handicap, art. 51 privind dreptul de petiționare, art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 alin. (3) lit. k), lit. l) și lit. t) privind reglementarea prin lege organică a contenciosului administrativ, a organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi, precum și a celorlalte domenii pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice, art. 74 alin. (3) și (5) privind inițiativa legislativă, art. 75 privind sesizarea Camerelor, art. 76 privind adoptarea legilor, art. 115 alin. (5) și (6) privind delegarea legislativă, art. 126 alin. (2) privind instanțele judecătorești și ale art. 148 privind integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, se invocă și dispozițiile art. 6 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv, precum și Primul Protocol adițional la Convenție, dispozițiile art. 41 alin. (2) lit. a), art. 47 și art. 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, dispoziții privind dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere, dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, respectiv prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare.

31. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, precum și dispozițiile art. 39 din acest act normativ au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare cu cele formulate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia

nr. 267 din 27 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 14 iulie 2017, Curtea, referitor la criticile de natură extrinsecă, a reținut că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 115 alin. (5) condiționează intrarea în vigoare a ordonanței de urgență de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: depunerea sa spre dezbateră în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Dispozițiile constituționale sunt transpuse la nivel legal de art. 12 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit căruia „Ordonanțele de urgență ale Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, sub condiția depunerii lor prealabile la Camera competentă să fie sesizată, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară”. Depunerea ordonanței de urgență spre dezbateră în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată drept condiție necesară intrării în vigoare a actului normativ nu reprezintă altceva decât o obligație ce incumbă emitentului, respectiv Guvernului, în calitate de legiuitor delegat.

32. Curtea a mai observat că, potrivit fișei legislative, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 a fost adoptată în ședința de Guvern din 26 iunie 2013, iar proiectul de lege privind aprobarea ordonanței de urgență a fost transmis Senatului României, în calitate de primă Cameră sesizată, la data de 28 iunie 2013 și a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013. Prin urmare, au fost întrunite cele două condiții cumulative necesare intrării în vigoare a ordonanței de urgență, astfel încât Curtea nu poate reține critica privind încălcarea art. 115 alin. (5) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 169 din 29 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 716 din 20 august 2018, paragraful 33).

33. De asemenea, referitor la criticile potrivit cărora prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 au fost aduse modificări substanțiale ce țin de procedura de judecată, respectiv de organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești, Curtea a reținut că, în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013, legiuitorul delegat a subliniat că modificarea cadrului legal de desfășurare a procesului civil prin adoptarea Codului de procedură civilă, precum și punerea în aplicare a noilor instituții adoptate prin Codul civil impuneau revizuirea urgentă a legislației și în materia taxelor judiciare de timbru, care trebuie să reflecte noua structură și dinamică a procesului civil, noile garanții procedurale acordate părților pentru asigurarea unui proces echitabil, precum și acoperirea costurilor suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii, pregătirea personalului din sistemul justiției etc. S-a arătat, totodată, că neadoptarea urgentă a acestui act normativ ar fi condus la conservarea unui sistem de taxare neadaptat în raport cu întreaga evoluție în plan legislativ, cu liniile trasate prin regândirea sistemului juridic românesc odată cu adoptarea noului Cod civil și a noului Cod de procedură civilă; în acest sens, orice întârziere în asanarea și sistematizarea legislației în materia taxelor de timbru ar fi condus la menținerea nepermisă a neconcordanțelor între prevederile legale în această materie și prevederile noilor coduri, prin perpetuarea acelor norme care trebuie expres abrogate, fiind perimate sau

chiar în contradicție cu noul cadru normativ. În aceeași ipoteză, a neadoptării urgente a actului normativ în discuție, legiuitorul delegat a susținut că ar fi fost menținute și aspectele care impietează asupra transparenței aplicării actualelor norme, printre care lipsa criteriilor statistice pentru o evidență clară asupra tuturor operațiunilor pe care le implică sistemul de taxare actual. Totodată, consecințele negative pe planul transparenței și disciplinei financiare impuse de exercițiul colectării la buget a sumelor derivând din plata taxelor judiciare de timbru, dar și pe planul situației justițiabililor și al nevoilor acute ale sistemului, nu ar fi fost deloc neglijabile.

34. Față de cele menționate anterior, și critica raportată la prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție este neîntemeiată.

35. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 139 din Constituție privind stabilirea impozitelor, taxelor și a oricăror altor venituri ale bugetelor centrale, respectiv a celor locale, din formularea constituțională „*se stabilesc numai prin lege*” se deduce că nu este de conceput să se stabilească impozite, taxe sau alte contribuții la bugetul de stat și la bugetul asigurărilor sociale de stat prin hotărâre a Guvernului sau prin ordine ale miniștrilor, ci numai prin acte normative cu putere de lege. Prin urmare, stabilirea taxelor judiciare de timbru prin ordonanță de urgență a Guvernului nu contravine Legii fundamentale.

36. Cât privește critica formulată prin raportare la încălcarea principiului separației puterilor în stat, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 11 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 25 aprilie 2017, paragraful 18, a precizat că „delegarea legislativă, consacrată expres de Legea fundamentală, presupune o excepție de la principiul constituțional al separației puterilor în stat și o derogare de la prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora «Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării». Dispozițiile art. 115 din Constituție atribuie Guvernului, autoritate constitutivă a puterii executive, dreptul de a legifera alături de Parlamentul României”. Prin urmare, Guvernul nu a exercitat în mod neconstituțional atribuții de legiferare.

37. Referitor la art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că acesta reprezintă o normă procedurală care reglementează soluționarea cererii de reexaminare împotriva încheierii de stabilire a taxei judiciare de timbru, așadar un incident procedural prealabil antamării fondului de către instanța de judecată. Întrucât în discuție este o chestiune prealabilă, soluționarea acesteia este guvernată de principiul celerității, care ar fi grav afectat prin aplicarea în materie a principiilor oralității și contradictorialității, a obligativității citării părților, precum și a posibilității exercitării unei căi de atac împotriva încheierii de soluționare a cererii de reexaminare. Curtea a mai observat că rațiuni ce țin de necesitatea soluționării într-un termen rezonabil a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești justifică în mod obiectiv soluția legislativă criticată, care asigură în mod eficient un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — stabilirea corectă a taxelor judiciare de timbru — și mijloacele procedurale utilizate. Totodată, Curtea a statuat că acest cadru legislativ, în deplin acord cu normele fundamentale, creează premisele necesare ce permit instanței judecătorești să examineze circumstanțele specifice fiecărui caz și să realizeze un just echilibru între

interesele individuale și cele privind administrarea justiției, astfel încât solicitantului să îi fie asigurat accesul efectiv la justiție.

38. Astfel cum prevede art. 45 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, după caz, integral, parțial sau proporțional, la cererea petiționarului. Așadar, judecătorul urmează să aprecieze care este cuantumul sumei care va fi reținută în funcție de specificitatea cauzei și a activităților desfășurate până la momentul la care acesta constată că devine aplicabil vreunul dintre cazurile de restituire, integrală sau parțială, a sumei plătite de reclamant cu titlu de taxă judiciară de timbru. Cât privește susținerile potrivit cărora în cuprinsul art. 39 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu se prevede faptul că odată cu „restituirea taxei de timbru total ori, după caz, proporțional cu reducerea sumei contestate” justițiabilul — privat în prealabil de dreptul de proprietate asupra banilor săi prin plata unei sume nedatorate — nu este despăgubit pentru aceasta cu dobânda legală corespunzătoare, Curtea a apreciat că o atare critică vizează o omisiune legislativă, care nu intră în sfera de competență a instanței de contencios constituțional. De altfel, taxele judiciare de timbru constituie o contraprestație raportat la actul de justiție, fiind justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție.

39. Referitor la criticile privind pretinsa imprevizibilitate a dispozițiilor legale criticate, întrucât nu stabilesc nici calitatea în care acționează instanța investită și nici regulile de judecată ce ar trebui respectate de către judecător în soluționarea cererii de reexaminare, Curtea a statuat prin Decizia nr. 844 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 16 martie 2018, că acestea nu pot fi reținute în măsura în care din coroborarea prevederilor unui act normativ — în speță Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, precum și a altor acte normative la care se face trimitere — Codul de procedură civilă — pot fi deduse toate aspectele necesare aplicării sale. Prin urmare, nu se poate reține imprevizibilitatea dispozițiilor de lege criticate doar pentru că nu reafirmă rolul pe care îl îndeplinește instanța de judecată în soluționarea cererii de reexaminare a modului de stabilire a taxei de timbru sau pentru că nu prevăd principiile generale pe care se întemeiază judecătorul în modul de soluționare a acestei cereri, aspecte consacrate chiar la nivel constituțional prin art. 124 alin. (1) și art. 126 alin. (1).

40. Cât privește raportarea criticii de neconstituționalitate la prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și la cele ale Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 276 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 660 din 10 august 2017, paragrafele 24 și 25, a arătat că, „în ceea ce privește invocarea prevederilor art. 47 privind dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Curtea constată că în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, spre exemplu Hotărârea din 22 decembrie 2010, pronunțată în Cauza C-279/09 — *DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft mbH împotriva Bundesrepublik Deutschland*, paragraful 35, s-a statuat că, potrivit art. 52 alin. (3) din Cartă, în măsura în care aceasta

conține drepturi ce corespund celor garantate prin Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de această convenție. Potrivit explicației aferente acestei dispoziții, înțelesul și întinderea drepturilor garantate sunt stabilite nu numai prin textul Convenției, ci și, în special, prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Art. 52 alin. (3) teza a doua din Cartă prevede că prima teză a aceluiași alineat nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă. Așadar, în ceea ce privește conținutul dreptului la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil prevăzut de art. 47 din Cartă, Curtea de la Luxemburg a reținut prin Hotărârea din 26 februarie 2013, pronunțată în Cauza C-311/11 — *Stefano Melloni împotriva Ministerio Fiscal*, paragraful 50, că acesta corespunde conținutului pe care jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului îl recunoaște drepturilor garantate de art. 6 paragrafele 1 și 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea hotărârile Curții Europene a Dreptului Omului din 14 iunie 2001, 1 martie 2006 și 24 aprilie 2012, pronunțate în cauzele *Medenica împotriva Elveției*, paragrafele 56—59, *Sejdovic împotriva Italiei*, paragrafele 84, 86 și 98, și *Haralampiev împotriva Bulgariei*, paragrafele 32 și 33).” Curtea a reținut că aceste considerente, de principiu, sunt aplicabile în controlul de constituționalitate în măsura în care asigură, garantează și dezvoltă prevederile constituționale în materia drepturilor fundamentale, cu alte cuvinte, în măsura în care nivelul lor de protecție este cel puțin la nivelul normelor constituționale în domeniul drepturilor omului (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 872 și 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010). În consecință, având în vedere cele menționate mai sus, precum și faptul că, potrivit art. 21 alin. (3) din Constituție, standardul național de protecție în materia analizată este superior celui oferit de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea, cu referire la art. 47 din Cartă, a constatat că nu există motive pentru a reconsidera concluziile sale referitoare la constituționalitatea dispozițiilor art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013.

41. Cu privire la sintagma „încheiere definitivă” din cuprinsul art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat asupra unor critici de neconstituționalitate referitoare la faptul că nu există cale de atac în cazul respingerii cererii de reexaminare, care este soluționată în primă instanță prin încheiere definitivă. Astfel, prin Decizia nr. 471 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 12 noiembrie 2014, Decizia nr. 696 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 27 noiembrie 2015, sau Decizia nr. 466 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 26 august 2016, Curtea a constatat că rațiuni ce țin de necesitatea soluționării într-un termen rezonabil a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești justifică în mod obiectiv soluția legislativă criticată, care asigură în mod eficient un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — stabilirea corectă a taxelor judiciare de timbru — și mijloacele procedurale utilizate. Totodată, Curtea a reținut că acest cadru legislativ, în deplin acord cu normele fundamentale, creează premisele

necesare ce permit instanței judecătorești să examineze circumstanțele specifice fiecărui caz și să realizeze un just echilibru între interesele individuale și cele privind administrarea justiției, astfel încât solicitantului să îi fie asigurat accesul efectiv la justiție.

42. În continuare, Curtea observă că art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează obiectul recursului care îl pot constitui hotărârile date în apel, cele date, potrivit legii, fără drept de apel, precum și alte hotărâri în cazurile prevăzute de lege, iar art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 enumeră hotărârile care nu pot fi supuse recursului.

43. În acest sens, Curtea reține că încheierea prin care se soluționează cererea de reexaminare împotriva încheierii de stabilire a taxei judiciare de timbru este definitivă, neputând fi supusă recursului. Potrivit art. 475 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească este supusă numai căilor de atac prevăzute de lege, în condițiile și termenele stabilite de aceasta, indiferent de mențiunile din dispozitivul ei. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că Legea fundamentală nu consacră numărul gradelor de jurisdicție ale unui proces, iar, potrivit art. 126 alin. (2) coroborat cu art. 129 din Constituție, stabilirea căilor de atac este de competența exclusivă a legiuitorului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 25 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 31 martie 2015, paragraful 15).

44. Referitor la posibilitatea exercitării oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că art. 6 paragraful 1 din Convenția

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu consacră nici expres, nici implicit dreptul la dublul grad de jurisdicție, drept ce este recunoscut doar în materie penală (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 389 din 16 octombrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 745 din 24 octombrie 2003, Decizia nr. 634 din 26 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 22 august 2007, Decizia nr. 1.122 din 23 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 4 noiembrie 2010, Decizia nr. 160 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 432 din 9 iunie 2016, paragraful 21).

45. Curtea a mai statuat că accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege. Accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006.

46. De asemenea, Curtea, prin Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, a reținut că legiuitorul, în materia căilor extraordinare de atac, are posibilitatea de a reglementa condiții de admisibilitate a acestora, care sunt circumscrise materiei în care a fost pronunțată hotărârea, precum în cazul de față.

47. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Gheorghe Tabora în Dosarul nr. 1.374/111/2015 al Curții de Apel Oradea — Secția I civilă, de Gheorghe Vasile Cornel Ilie și Mariana Basarab în dosarele nr. 15.229/301/2015/a2, nr. 1.872/3/2017/a1, nr. 3.377/301/2015/a2 și nr. 2.130/3/2017/a1 ale Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă, Tribunalului București — Secția a III-a civilă, Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și Tribunalului București — Secția a V-a civilă, de Alexandru Firicel în Dosarul nr. 37.462/3/2016/a1.1 al Tribunalului București — Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal și de Liliana Teodoru în Dosarul nr. 3.181/193/2017/a1 al Judecătoriei Botoșani și constată că dispozițiile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, ale ordonanței de urgență în ansamblul său, ale art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea — Secția I civilă, Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă, Tribunalului București — Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal, Tribunalului București — Secția a III-a civilă, Tribunalului București — Secția a V-a civilă și Judecătoriei Botoșani și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 noiembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 32

din 17 ianuarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1 alin. (3), art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 8 alin. (1) și (5) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 8 alin. (1) și (5) și ale art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam, Olanda, în Dosarul nr. 24.831/211/2016 al Judecătoria Cluj-Napoca și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.835D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.879D/2017 și nr. 2.146D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca și de Societatea Secapital SaRL, prin Societatea Kruk România — S.R.L. din București, în Dosarul nr. 19.325/281/2016 al Judecătoria Ploiești — Secția civilă, respectiv ale art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Ungaria, prin Societatea OTP Faktoring — S.R.L. din București, în Dosarul nr. 19.911/4/2016 al Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 1.879D/2017 și nr. 2.146D/2017 la Dosarul nr. 1.835D/2017. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 1.879D/2017 și nr. 2.146D/2017 la Dosarul nr. 1.835D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 19 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 24.831/211/2016, **Judecătoria Cluj-Napoca a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 8 alin. (1) și (5) și ale art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam, Olanda.

8. Prin Încheierea din 3 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 19.325/281/2016, **Judecătoria Ploiești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca și de Societatea Secapital SaRL, prin Societatea Kruk România — S.R.L. din București.

9. Prin Încheierea din 21 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 19.911/4/2016, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Ungaria, prin Societatea OTP Faktoring — S.R.L. din București.

10. Excepția de neconstituționalitate a fost invocată în cauze având ca obiect acțiuni în constatarea dării în plată, formulate în baza Legii nr. 77/2016.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate se invocă faptul că prevederile Legii nr. 77/2016 contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece la adoptarea Legii nr. 77/2016 nu a fost respectată tehnica elaborării actelor normative prevăzută de Legea nr. 24/2000.**

12. Cu privire la critica de neconstituționalitate a prevederilor contestate în raport cu art. 15 alin. (2) din Constituție, se susține că, potrivit art. 11 din Legea nr. 77/2016, dispozițiile legii se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată. Astfel, prin aplicarea mecanismului de stingere a obligațiilor prin dare în plată contractelor de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a legii noi se produc alte efecte decât cele avute în vedere de părți, pentru că debitorului i se conferă dreptul de a schimba obiectul creanței și de a stinge raportul juridic înainte de termenul stabilit în contract.

13. Se mai menționează că prevederile criticate din Legea nr. 77/2016 restrâng disproporționat dreptul de proprietate și

libertatea contractuală a creditorilor fără a exista vreuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție. Atunci când dreptul de creanță este înlocuit cu un alt bun împotriva voinței titularului dreptului are loc o ingerință în dreptul de proprietate. Mai mult, atunci când obiectul dreptului de creanță este înlocuit cu un obiect de valoare inferioară are loc o expropriere. Or, prin transmiterea forțată a bunului imobil în patrimoniul băncii se diminuează obligația de plată, pentru că instituția de credit pierde dreptul de creanță avut împotriva împrumutatului, acesta fiind înlocuit cu un drept real în privința unui imobil care are o valoare incertă. Suplimentar, pe lângă pierderea dreptului de creanță, în patrimoniul băncii se nasc costuri generate de administrarea și conservarea bunului.

14. Se mai indică faptul că legea criticată este incompatibilă cu dreptul Uniunii Europene.

15. **Judecătoria Cluj-Napoca**, în Dosarul nr. 1.835D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

16. **Judecătoria Ploiești — Secția civilă**, în Dosarul nr. 1.879D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

17. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă**, în Dosarul nr. 2.146D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

19. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016, a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi, precum și a dispozițiilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă (dosare nr. 1.835D/2017, nr. 1.879D/2017 și nr. 2.146D/2017). De asemenea, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016 este neîntemeiată. În acest sens, Guvernul invocă deciziile Curții Constituționale nr. 623 din 25 octombrie 2016, Decizia nr. 15 din 17 ianuarie 2017, Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017, Decizia nr. 93 din 28 februarie 2017 și Decizia nr. 240 din 6 aprilie 2017.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl reprezintă dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și ale art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite. Curtea reține că, în cele trei dosare, notificarea privind darea în plată a unor imobile vizează contracte de credit încheiate sub imperiul Codului civil din 1864, cu demararea procedurii de executare silită a imobilelor ipotecate, astfel încât obiectul excepției de neconstituționalitate, în realitate, îl constituie

dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 1 alin. (3), art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 8 alin. (1) și (5) și art. 10 din Legea nr. 77/2016, precum și legea în ansamblul său. Textele legale criticate punctual au următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (3): „(3) *Dispozițiile prezentei legi se aplică și în cazul în care creanța creditorului izvorând dintr-un contract de credit este garantată cu fideiusiunea și/sau solidaritatea unuia sau mai multor codebitori sau coplătitori*”;

— Art. 3 teza a doua: „Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, *consumatorul are dreptul de a i se stinge datoriile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord*.”;

— Art. 4 alin. (1): „(1) *Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:*

a) *creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;*

b) *cuantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;*

c) *creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;*

d) *consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi*”;

— Art. 5 alin. (1)—(3): „(1) *În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4.*

(2) *Notificarea prevăzută la alin. (1) trebuie să cuprindă și stabilirea unui interval orar, în două zile diferite, în care reprezentantul legal sau convențional al instituției de credit să se prezinte la un notar public propus de debitor în vederea încheierii actului translativ de proprietate, prin care se stinge orice datorie a debitorului, principal, dobânzi, penalități, izvorând din contractul de credit ipotecar, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.*

(3) *Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia*”;

— Art. 8 alin. (1) și (5): „(1) *În situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de prezenta lege, debitorul poate cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor. [...]*

(5) *Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datoriilor izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silită a imobilului ipotecat, indiferent*

de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra debitorului.”;

— Art. 10: „(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.

(2) De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiuserul care a garantat obligația debitorului principal.”;

— Art. 11 teza întâi: „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit, precum și din devalorizarea bunurilor imobile, prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.”

23. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 135 alin. (2) privind obligația statului să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară și art. 148 privind obligațiile asumate de România prin tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat, pe de o parte, că sintagma „precum și din devalorizarea bunurilor imobile” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională, iar, pe de altă parte, că prevederile din art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența impreviziunii. În aceste condiții, raportat la cauza de față, în temeiul art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că, întrucât sesizarea sa a fost realizată ulterior publicării Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, excepția de neconstituționalitate privind sintagma „precum și din devalorizarea bunurilor imobile” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă, iar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 este, de asemenea, inadmisibilă, având în vedere faptul că autoarele excepției de neconstituționalitate critică exact înțelesul normelor legale care a fost exclus din cadrul constituțional prin decizia anterioară.

25. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1 alin. (3) din Legea nr. 77/2016, Curtea a constatat că prevederile criticate stabilesc doar sfera de aplicare a legii supuse controlului de constituționalitate, respectiv faptul că aceasta se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancale sau cesionarii creanțelor deținute asupra consumatorilor. De asemenea, referitor la dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 5 alin. (1) și (2) din lege, Curtea a constatat că acestea reglementează procedura de derulare a dării în plată a imobilului ipotecat (a se vedea în acest sens Decizia nr. 567 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 30 ianuarie 2018, paragrafele 38 și 39). Cu privire la dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 10 din lege, Curtea a constatat că acest text de lege reglementează din punct de vedere procedural

momentul de la care darea în plată își produce efectele, respectiv de la data încheierii contractului translativ de proprietate sau de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive. Prin urmare, având în vedere conținutul normativ al acestor texte legale, Curtea nu a reținut încălcarea art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (2), art. 44, art. 45, art. 53, art. 135 alin. (2) și art. 148 din Constituție.

26. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 5 alin. (3) din lege, Curtea, prin Decizia nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, paragrafele 50—60, și Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 12 septembrie 2018, paragrafele 30—35, a statuat că, reglementând procedura dării în plată, ca expresie a impreviziunii contractuale, legiuitorul, prin art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a pus la îndemâna debitorului obligației un mecanism procedural specific, prin efectul căruia are loc o suspendare de drept a executării plăților pe care debitorul le-ar datora în temeiul contractului de credit. Este o măsură conexasă firească deciziei debitorului de a transmite creditorului dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar. Suspendarea plăților aferente contractului de credit intervine ca un accesoriu al deciziei unilaterale a acestuia prin care apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate inerente procedurii dării în plată, însă, pe perioada suspendării plăților, celelalte obligații ale debitorului rezultate din acesta se execută în continuare.

27. În acest context, Curtea a reținut că suspendarea antemenționată se aplică atât în situația în care creditorul obligației de plată nu formulează contestație împotriva notificării transmise, cât și în situația în care acesta din urmă formulează o asemenea contestație. Astfel, în lipsa formulării contestației prevăzute de art. 7 alin. (1) din lege, notificarea transmisă creditorului rămâne definitivă, în sensul că ambele părți acceptă faptul că aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate, în condițiile intervenirii impreviziunii, părțile având posibilitatea de a negocia pentru a ajunge la un alt acord în termenul prevăzut de art. 5 alin. (3) din lege. De abia după expirarea termenului menționat se poate încheia actul de dare în plată. Pe toată perioada de timp care acoperă termenul de contestare, precum și termenul de negociere, executarea plăților derivate din contractul de credit este suspendată. În acest fel, legiuitorul a pus la îndemâna debitorului un instrument juridic, prin intermediul căruia echilibrează poziția economică net inferioară a consumatorului în raport cu profesionistul în condițiile intervenirii impreviziunii. Ar fi fost, de altfel, nefiresc ca, pe această perioadă, contractul să fi continuat să se execute ca atare, mai ales că este una preprocesuală, de negociere între părți, în care sunt cercetate posibilitățile de continuare a executării contractului de credit, prin adaptarea acestuia la noile condiții socioeconomice. În schimb, în ipoteza în care creditorul formulează contestație, notificarea este afectată de o condiție rezolutorie, aceea a admiterii contestației de către instanța judecătorească competentă. Însă, indiferent dacă această condiție se împlinesc, pe toată perioada în care curge termenul de formulare a contestației și a judecării, până la soluționarea definitivă a contestației, notificarea are drept efect și suspendarea plăților rezultate din contractul de credit, ca o măsură provizorie și conexasă acesteia.

28. Curtea a constatat că un asemenea mecanism procedural nu este de natură să afecteze sau să anuleze dreptul de proprietate privată al creditorului pentru că suspendarea

plăților este o măsură imediată care este menită să împiedice ruina iminentă a debitorului izvorâtă din contractul de credit, înlăturând efectele negative asupra patrimoniului acestuia în condițiile în care creditorul decide să demareze o procedură judiciară. Este o măsură provizorie prin natura sa, întrucât, în cazul în care este admisă contestația creditorului, debitorul obligației va trebui să execute în continuare contractul de credit, plata sumelor de bani aferente perioadei de suspendare urmând a fi reluată.

29. Prin raportare la cele de mai sus, Curtea, având în vedere conținutul normativ al art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a constatat că acestea reglementează o intervenție etatică cu privire la executarea contractelor de credit aflate în curs. De principiu, niciun text constituțional nu împiedică legiuitorul să intervină în executarea acestor contracte în vederea reechilibrării lor, cu respectarea condițiilor impuse prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 referitoare la buna-credință și echitatea ce trebuie să guverneze această materie. Însă intensitatea acestei intervenții, privită din perspectiva exigențelor Constituției, trebuie evaluată prin prisma testului de proporționalitate dezvoltat de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în condițiile în care drepturile relative, distinct de aplicarea art. 53 din Constituție, cunosc limitări implicit admise rezultate atât din evoluția și confruntarea acestora în timp, cât și din perspectiva titularilor lor.

30. Curtea a constatat că, deși creditorul obligației deține, în principiu, un bun, în sensul art. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reprezentat de creanța care face obiectul contractului de credit, intervenția statului operată prin textele de lege criticate urmărește un scop legitim, respectiv protecția consumatorului prin evitarea punerii acestuia în situația de a plăti sume de bani corespunzătoare contractului de credit în condițiile în care se invocă impreviziunea întemeiată pe art. 969 și 970 din Codul civil din 1864. Așadar, scopul legitim urmărit se circumscrie conceptului de protecție a consumatorului prin înlăturarea pericolului ruinei sale iminente izvorâte din contractul de credit.

31. Curtea a stabilit că măsura legală criticată este adecvată, necesară și păstrează un just raport de proporționalitate între interesele generale și cele particulare și a subliniat că nu este de admis ca o realitate juridică formală, rezultată din contractul de credit, să prevaleze asupra regulilor de echitate și bună-credință care guvernează materia contractelor civile.

32. Curtea a mai reținut că, în condițiile în care instanța judecătorească admite contestația formulată de profesionist, prestațiile bănești datorate în temeiul contractului de credit trebuie executate întocmai, creditorul obligației, în acest caz, având dreptul și la repararea prejudiciului, în măsura în care instanța judecătorească a constatat reaua-credință a debitorului în exercitarea dreptului său la notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016.

33. În consecință, având în vedere cele anterior expuse, Curtea a constatat că mecanismul procedural reglementat de legiuitor nu pune în discuție în niciun fel condițiile de drept substanțial ce trebuie avute în vedere la depunerea notificării, ci stabilește un echilibru procedural corect între părțile aflate în litigiu, cu respectarea principiului proporționalității ce trebuie să caracterizeze orice măsură etatică în domeniul proprietății private.

34. Curtea mai subliniază că în jurisprudența sa a examinat ideea de ruină (iminentă) a debitorului, din perspectiva raportului contractual existent între cele două părți, în sensul că această apreciere nu vizează evoluția/fluctuația situației financiare/materiale a debitorului ulterioară încheierii contractului de credit,

ci are în vedere, în mod exclusiv, disproporția și dezechilibrul survenite ca urmare a materializării riscului supraadăugat. Prin urmare, ideea de ruină (iminentă) a debitorului se identifică, în cazul dat, cu ideea de ruină contractuală a acestuia (cu privire la noțiunea de risc supraadăugat, a se vedea Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragrafele 96 și 97; cu privire la ruina contractuală, ce afectează utilitatea socială a contractului de credit, intervenită ca urmare a impreviziunii, a se vedea Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, paragrafele 30—35).

35. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 8 alin. (5) din lege, Curtea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017, paragrafele 44—49. Cu acel prilej, s-a arătat că mecanismul procedural reglementat de legiuitorul ordinar în vederea aplicării art. 8 alin. (5) din lege are în vedere, ca și în cazul art. 8 alin. (1) din aceeași lege, două etape cu o semnificație deosebită în economia acesteia. Astfel, o primă etapă, obligatorie, se subsumează unei negocieri directe între părți și privește procedura notificării reglementate de art. 5 alin. (1) din lege, părțile putând, ele însele, să constate stingerea datoriei izvorâte din contractul de credit, prin darea în plată a imobilului. Această etapă se aplică și trebuie parcursă indiferent că bunul imobil ipotecat a fost sau nu vândut în cadrul unei proceduri execuționale la data intrării în vigoare a legii. Cea de-a doua etapă, judiciară, facultativă prin natura sa, vizează intervenția instanțelor judecătorești la cererea debitorilor, în vederea aplicării Legii nr. 77/2016, respectiv constatarea stingerii datoriei izvorâte din contractul de credit. Astfel, debitorul obligațiilor de plată a sumelor de bani în cadrul unui contract de credit trebuie să parcurgă, în mod obligatoriu, prima etapă procedurală, în sensul ajungerii la un consens cu creditorul și al evitării, pe cât posibil, a intervenției în cadrul raporturilor contractuale a instanței judecătorești. Legiuitorul a reglementat acest mecanism procedural în două etape, pentru a da posibilitatea încetării contractului, ca rezultat al acordului de voință al părților, fără intervenția instanțelor judecătorești, apelarea la forța de constrângere a statului realizându-se, în mod evident, numai atunci când părțile nu ajung la un consens. Prin urmare, a apela direct la instanța judecătorească, cu nesocotirea primei etape, cea a notificării, echivalează cu caracterul inadmisibil al unei asemenea acțiuni promovate în temeiul art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, instanțele judecătorești fiind în drept, în această ipoteză, să respingă ca atare acțiunea debitorului.

36. Astfel, indiferent dacă bunul imobil constituit drept garanție pentru executarea contractului de credit a fost vândut anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, debitorul este obligat, din punct de vedere procedural, să parcurgă mai întâi etapa notificării și de-abia după aceea să solicite concursul instanțelor judecătorești pentru constatarea stingerii datoriei.

37. În privința bunurilor imobile adjudecate anterior intrării în vigoare a legii, ipoteză ce formează obiectul dosarului instanței judecătorești *a quo*, Curtea a constatat că legiuitorul ordinar a recurs la o ficțiune juridică, în sensul că datoriile rezultate din contractul de credit sunt considerate stinse, chiar dacă bunul imobil aferent garanției a fost vândut la un preț mai mic decât valoarea datoriei debitorului către instituția de credit. Practic, legiuitorul a apreciat, în contextul impreviziunii, că sumele de bani plătite în mod voluntar în executarea contractului, cele obținute din adjudecarea bunului, indiferent de data la care aceasta a avut loc, precum și, după caz, sumele rezultate din urmărirea silită a altor bunuri ale debitorului până la data

formulării notificării acoperă valoarea datoriilor aferente contractului de credit. O asemenea ficțiune juridică, departe de a fi arbitrară, valorifică un element accesoriu al contractului de credit, ipoteca, definită, în cazul de față, ca fiind un drept real asupra unui bun imobil afectat restituirii sumei de bani împrumutate, și este de natură să asigure echilibrul contractual dintre părți în limitele riscului inerent unui contract de credit, eliminând din sfera raporturilor dintre debitor și creditor riscul supraadăugat.

38. Prin urmare, Curtea a constatat că textul criticat nu încalcă art. 44 din Constituție, în măsura în care acesta este aplicat în condițiile intervenirii impreviziunii. În caz contrar, s-ar accepta, pe de o parte, ruina debitorului izvorâtă din contractul de credit și îmbogățirea fără justă cauză a creditorului, contractul de credit nemaiputând constitui temeiul îmbogățirii acestuia, ci situația imprevizibilă intervenită, iar, pe de altă parte, s-ar crea o vădită inegalitate între debitorii care, având în vedere aceeași situație de impreviziune, au reușit să reziste acesteia un interval temporal mai extins sau mai restrâns. Or, acest criteriu, coroborat cu data intrării în vigoare a legii, este unul artificial și arbitrar, întrucât impreviziunea trebuie evaluată în exclusivitate în funcție de echilibrul contractual dintre părți, fiind, așadar, o chestiune ce ține de dezechilibrarea prestațiilor la care acestea s-au obligat datorită unui element exterior conduitei lor, a cărui amploare nu putea fi prevăzută. Așadar, stingerea datoriei prin darea în plată a imobilului ipotecat reprezintă o ficțiune juridică aplicabilă tuturor procedurilor de executare silită începute anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii, indiferent că bunul aferent garanției a fost vândut în cadrul acestei proceduri anterior/ulterior intrării în vigoare a legii, singura condiție impusă

de legiuitor fiind ca acestea să fie în curs la data depunerii notificării. Așa fiind, ca urmare a stingerii datoriilor prin darea în plată a bunului în condițiile legii criticate, executarea contractului încetează.

39. Având în vedere cele de mai sus, Curtea a constatat că soluția legislativă de stingere a datoriilor izvorâte din contractele de credit, indiferent de data la care a fost vândut bunul imobil ipotecat prin licitație publică sau printr-un alt mod agreeat de creditor, nu încalcă dreptul de proprietate privată al creditorului, consacrat de art. 44 din Constituție.

40. În fine, cu privire la criticile de neconstituționalitate care privesc legea în ansamblul său, Curtea, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2017, a observat, în ceea ce privește necesitatea studiului de impact prin prisma art. 1 alin. (5) din Constituție și prin raportare la Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, că art. 30 din această lege prevede că „(1) *Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare: [...] d) studii de impact — în cazul proiectelor de legi de importanță și complexitate deosebită și al proiectelor de legi de aprobare a ordonanțelor emise de Guvern în temeiul unei legi de abilitare și supuse aprobării Parlamentului*”. Or, Curtea a constatat că Legea nr. 77/2016 nu se încadrează în această ipoteză, ea reglementând o soluție normativă menită a rezolva o situație punctuală, respectiv impreviziunea în ipoteza intervenirii unei „crize a contractului”, care nu se subsumează conținutului normativ al art. 30 din Legea nr. 24/2000. Prin urmare, Curtea a constatat că este neîntemeiată critica de neconstituționalitate privind legea în ansamblul său, în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție.

41. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 5 alin. (3) și art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, cu privire la celelalte dispoziții legale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din aceeași lege, excepție ridicată de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam, Olanda, în Dosarul nr. 24.831/211/2016 al Judecătorei Cluj-Napoca, de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca și de Societatea Secapital SaRL, prin Societatea Kruk România — S.R.L. din București, în Dosarul nr. 19.325/281/2016 al Judecătorei Ploiești — Secția civilă și de Societatea OTP Factoring ZRT din Ungaria, prin Societatea OTP Factoring — S.R.L. din București, în Dosarul nr. 19.911/4/2016 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe și constată că dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 1 alin. (3), art. 5 alin. (1)—(3), art. 8 alin. (5) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și legea în ansamblul său sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Cluj-Napoca, Judecătorei Ploiești — Secția civilă și Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

pentru modificarea și completarea Regulilor comerciale privind colectarea, agregarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 93/2018

Având în vedere prevederile art. 36 alin. (7) lit. j), ale art. 65 alin. (4) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 14 alin. (6) și alin. (6⁴) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. I. — Regulile comerciale privind colectarea, agregarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 93/2018 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 498 din 18 iunie 2018, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Definițiile prevăzute la alin. (1) se completează cu definițiile prevăzute în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Codul de măsurare a energiei electrice, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 103/2015, Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare, și Procedura pentru determinarea și utilizarea profilului rezidual de consum, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 24/2014.”

2. La articolul 3, după litera j) se introduce o nouă literă, litera k), cu următorul cuprins:

„k) prosumatorilor”.

3. După articolul 11 se introduce un nou articol, articolul 11¹, cu următorul cuprins:

Art. 11¹. — Pentru prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum și încheie contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice în temeiul contractului-cadru aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 227/2018, precum și pentru clienții casnici deținători ai unor capacități de producere a energiei electrice, respectiv electrice și termice în cogenerare, conectate la rețea, cu putere electrică mai mică de 100 kW, agregarea valorilor măsurate și a valorilor măsurate aprobate, prevăzute la art. 9 lit. d) pct. (i), art. 9 lit. e) pct. (i), art. 10 lit. e) pct. (i), art. 10 lit. f) pct. (i) și art. 11, se realizează astfel:

a) energia electrică produsă este înregistrată ca fiind producție aferentă furnizorului care își asumă responsabilitatea financiară pentru plata dezechilibrelor acestora;

b) energia electrică produsă nu este inclusă în categoria de informații care privesc producția aferentă fiecărui producător, pe fiecare ID.”

Art. II. — Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

ACTE ALE ORDINULUI ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI, MOAȘELOR ȘI ASISTENȚILOR MEDICALI DIN ROMÂNIA

ORDINUL ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI, MOAȘELOR
ȘI ASISTENȚILOR MEDICALI DIN ROMÂNIA

HOTĂRÂRE

pentru abrogarea Hotărârii Consiliului național al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 10/2010 privind aprobarea Programului național de pregătire a infirmierelor

În temeiul art. 53 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, aprobată cu modificări prin Legea nr. 53/2014, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul național al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România emite următoarea hotărâre:

Art. 1. — Hotărârea Consiliului național al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 10/2010 privind aprobarea Programului național de pregătire a infirmierelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 501 din 20 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Ordinului Asistenților Medicali Generaliști,
Moașelor și Asistenților Medicali din România,
Mircea Timofte

București, 12 iunie 2019.
Nr. 7.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 223894